

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ»**

КАФЕДРА МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ І
АДМІНІСТРУВАННЯ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з навчально-виховної
роботи

Галина ЄВСЄЄВА

» 09 2021 року

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСАМИ ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ**

спеціальність _____ 051 «Економіка»
(шифр і назва спеціальності)
освітньо-наукова програма _____ «Економіка»
(назва освітньої програми)
освітній ступень _____ доктор філософії
(ступень)
форма навчання _____ денна
(денна, заочна, вечірня)
розробники _____ Юлія ОРЛОВСЬКА, Світлана МАЩЕНКО
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Програма вивчення навчальної дисципліни «Державне управління процесами енергозбереження» складена відповідно до освітньої програми підготовки доктора філософії за спеціальністю 051 «Економіка», є варіативною та в межах якої передбачається набуття теоретичних та практичних навичок вирішення основних проблеми та впровадження механізмів управління процесами енергозбереження в Україні на державному рівні, спрямованих на підвищення розвитку енергоефективності та енергозбереження країни

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	Години	Кредити	Семестр	
			III	
Всього годин за навчальним планом, з них:	120	4	120	
Аудиторні заняття, у т.ч:	46		46	
лекції	30		30	
лабораторні роботи	-		-	
практичні заняття	16		16	
Самостійна робота, у т.ч:	74		74	
підготовка до аудиторних занять	20		20	
підготовка до контрольних заходів	20		20	
виконання курсового проекту або роботи	-		-	
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	34		34	
підготовка до екзамену	-		-	
Форма підсумкового контролю			залік	

3. СТИСЛИЙ ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни: формування у здобувачів освіти сучасних теоретичних і практичних знань, умінь і навичок економічних аспектів державного управління процесами енергозбереження та розроблення рекомендацій щодо їх вдосконалення

Завдання дисципліни: є доповнення та розширення знання з перспективи та можливості країни щодо енергоефективного розвитку; ознайомлення здобувачів із сучасною методологією аналізу політики у сфері енергозбереження; формування вміння використовувати сучасні знання з аналізу політики з енергозбереження в практичній діяльності.

Пререквізити дисципліни: «Дослідження соціально-економічних систем» і «Сучасні проблеми міжнародної та соціальної економіки».

Постреквізити дисципліни: набуті знання та вміння з дисципліни сформують необхідний інструментарій для подальшого опанування дисциплін, передбачених освітньою програмою, циклу вибіркових дисциплін, а також становитимуть фундамент подальшої науково-педагогічної діяльності здобувача освіти та допоможуть йому в подальшому при написанні дисертаційного дослідження.

Компетентності.

Інтегральна компетентність

ІК. Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері економіки, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

Загальні компетентності:

ЗК-2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-3. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК-4. Здатність генерувати нові ідеї.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК-1. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в економіці та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з економіки та суміжних галузей.

СК-2. Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та іноземною (іноземними) мовами.

СК-3. Здатність використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та освітній діяльності.

СК-7. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проєкти в економіці та дотичні до неї міждисциплінарні підходи, виявляти лідерські якості та відповідальність під час їх реалізації.

Заплановані результати навчання.

РН-1. Мати теоретичні знання зі сфери дослідження, особливостей розвитку соціально-економічних систем, а також дослідницькі навички, достатні для проведення фундаментальних і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку, отримання нових знань та/або здійснення інновацій.

РН-3. Розробляти та досліджувати фундаментальні та прикладні моделі соціально-економічних процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у економіці та дотичних міждисциплінарних напрямках.

РН-4. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу великих масивів даних та/або складної структури, програмне забезпечення та інформаційні системи.

РН-5. Розробляти та реалізовувати наукові проєкти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі

проблеми економічної науки з врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів, лідерства, автономності та відповідальності, вміння складати пропозиції щодо фінансування наукових досліджень.

Методи навчання:

- словесні: лекція (вступна, тематична, оглядова, підсумкова). Проведення лекційних занять включає: викладення теоретичного матеріалу; оглядові лекції з використанням опорного конспекту; лекції-дискусії; лекції-візуалізації із використанням мультимедійних технологій;

- практичні (практична робота, ділові ігри, вирішення задач та ін.),
- наочні (ілюстрація, спостереження, демонстрація,
- відеометод(показ, пред'явлення матеріалу);
- використання кейс-методів.

Форми навчання: фронтальні, колективні, групові, індивідуальні, аудиторні, позааудиторні, кейс-методи, інтерактивні лекції.

4. СТРУКТУРА (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб.	с.р
Змістовий модуль 1. «Державне управління процесами енергозбереження»					
Тема 1. Сучасний стану та тенденції розвитку світової енергетичної сфери	14	2	-	-	12
Тема 2. Напрями реалізації політики з енергозбереження в міжнародній практиці	16	4	2-	-	10
Тема 3. Огляд стану енергоефективності в Україні	16	4	2-	-	10
Тема 4. Енергозбереження в Україні: проблеми оцінки та наявний стан	16	4	2-	-	10
Тема 5. Державне управління в сфері енергозбереження	14	4	2-	-	8
Тема 6. Основні завдання державної політики щодо реалізації заходів з енергозбереження	14	4	2-	-	8
Тема 7. Напрями вдосконалення нормативно-правової бази щодо енергозбереження на рівні країни	16	4	4-	-	8
Тема 8. Напрямки фінансового забезпечення енергоефективної модернізації та впровадження заходів з енергозбереження	14	4	2-	-	8
Усього годин	120	30	16	-	74

5. ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1	Тема 1. Сучасний стану та тенденції розвитку світової енергетичної сфери	2
2, 3	Тема 2. Напрями реалізації політики з енергозбереження в міжнародній практиці	4
4, 5	Тема 3. Огляд стану енергоефективності в Україні	4

6, 7	Тема 4. Енергозбереження в Україні: проблеми оцінки та наявний стан	4
8, 9	Тема 5. Державне управління в сфері енергозбереження	4
10, 11	Тема 6. Основні завдання державної політики щодо реалізації заходів з енергозбереження	4
12, 13	Тема 7. Напрямки вдосконалення нормативно-правової бази щодо енергозбереження на рівні країни	4
14, 15	Тема 8. Напрямки фінансового забезпечення енергоефективної модернізації та впровадження заходів з енергозбереження	4
Усього годин		30

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1	Тема 2. Напрями реалізації політики з енергозбереження в міжнародній практиці	2
2	Тема 3. Огляд стану енергоефективності в Україні	2
3	Тема 4. Енергозбереження в Україні: проблеми оцінки та наявний стан	2
4	Тема 5. Державне управління в сфері енергозбереження	2
5	Тема 6. Основні завдання державної політики щодо реалізації заходів з енергозбереження	2
6, 7	Тема 7. Напрями вдосконалення нормативно-правової бази щодо енергозбереження на рівні країни	4
8	Тема 8. Напрямки фінансового забезпечення енергоефективної модернізації та впровадження заходів з енергозбереження	2
Усього годин		16

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Лабораторні заняття не передбачені навчальним планом.

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Вид роботи / Назва теми	Кількість годин
1	Підготовка до аудиторних занять	20
2	Підготовка до контрольних заходів	20
3	Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях:	
	Міжнародні стандарти у сфері енергетичного менеджменту та енергоаудиту	11
	Європейський Союз. Основи енергетичної політики, стратегій та програм підвищення енергоефективності та енергоощадності	14
	Програми енергозбереження та енергоефективності	10
Усього годин		74

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Під час вивчення даної дисципліни використовуються такі методи контролю: усний, письмовий, тестовий, практична перевірка, а також методи самоконтролю та самооцінки.

10. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Змістовий модуль 1 «Державне управління процесами енергозбереження» здійснюється за допомогою:

контрольної роботи в письмовій формі. Максимальна кількість балів 100 балів.

Контрольна робота складається з 20 тестових завдань. Здобувач вищої освіти отримує 5 балів за правильну відповідь на кожне з питань (максимальна кількість балів 100 балів), неправильна відповідь – 0 балів.

Підсумкова оцінка з дисципліни «Державне управління процесами енергозбереження» визначається за результатами контрольної роботи змістового модуля 1.

11. ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика курсу передбачає відповідальність викладача і здобувача вищої освіти, прозорість оцінювання, інформування та реалізацію політики академічної доброчесності.

При організації освітнього процесу здобувачі вищої освіти та викладачі діють відповідно до нормативної бази академії. Здобувачі вищої освіти мають дотримуватися правил поведінки на заняттях згідно Статуту Академії. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.

Порядок зарахування пропущених занять: пропуски занять реєструються викладачем у навчальному журналі. Кожне пропущене заняття має бути відпрацьоване, що передбачає відпрацювання лекційних та практичних занять методом підготовки реферативної роботи на тему, яка узгоджується з викладачем відповідно до тематики пропущених занять. У разі наявності невідпрацьованих пропусків занять здобувач вищої освіти не допускається до складання поточного та підсумкового контролю.

Обов'язкове дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти. Здобувачі вищої освіти мають керуватися у своїй діяльності Кодексом академічної доброчесності ПДАБА ПЛПМ 0812-001:2018, яким встановлено загальні моральні принципи та правила етичної поведінки, а саме:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

- надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації;

- надання згоди на перевірку письмових робіт здобувачів вищої освіти на антиплагіат за допомогою відповідного програмного забезпечення.

У випадку надзвичайних ситуацій (епідемії, пандемії, стихійного лиха, введення надзвичайного стану і т.д. здобувачі вищої освіти повинні дотримуватися правил поведінки, які встановлені відповідними інструкціями в ситуаціях, що наступили.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Більовський М. О. Механізми реалізації державної політики енергоефективності та енергозбереження в різних країнах світу. *Public administration*. 2017. №7. С.78-87. 2. Дзяди́кевич Ю.В., Любезна І.В., Градовий В.В. Зарубіжний досвід у сфері енергозбереження. Економіка природокористування та екологізація навколишнього середовища. 2019. №1-2. С.167-175.

3. Енергетична галузь України: підсумки 2016 року / К. Маркевич, А. Чернова, Г. Пашкова, Т. Овсяник // Центр Разумкова – Київ: Видавництво «Заповіт», 2017. – 164 с.

4. Енергоефективність регіонів України: проблеми, оцінки та наявний стан / В.О.Бараннік, Регіональний філіал Національного інституту стратегічних досліджень у м. Дніпро. – 2017. – 26 с.

5. Посібник з муніципального енергетичного менеджменту / Є.М. Іншеков, Є.Є. Нікітін, М.В. Тарновський, А.В. Чернявський. – К.: Поліграф плюс, 2014. – 238 с.

6. Лір В. Е., Письменна У. Є. Економічний механізм реалізації політики енергоефективності в Україні / Віктор Еріхович Лір, Уляна Євгенівна Письменна; НАН України; Ін-т екон. та прогноз. – К., 2010. – 208 с.

7. Впровадження системи енергетичного менеджменту на основі стандарту ISO 50001 для підвищення енергетичної ефективності промислових підприємств / В.О. Шашко, І.О. Трембач, Б.О. Трембач // Економіка та управління підприємствами. – 2017. – №8.

8. Зелена книга «Аналіз якості регулювання сфери енергоефективності в секторі малого і середнього бізнесу / О.В. Гончарук, І.А. Лавриненко, О.А. Оржель, А.В. Зоркін, К.В. Кикоть, О.М. Нечитайло, С.В. Регелюк // Офіс ефективного регулювання (BRDO). – Київ. – 2017. – 213 с.

9. Енергетична ефективність України. Кращі проектні ідеї: Проект «Професіоналізація та стабілізація енергетичного менеджменту в Україні» / С.П. Денисюк, О.В. Коцар, Ю.В. Чернецька. – К. КП ім. І. Сікорського, 2016. – 79 с.

Н. С. Орлова, Ю. Л. Мохова, Державне управління в сфері енергоефективності країни: міжнародний досвід [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/1_2021/3.pdf

Допоміжна

1. Мащенко С.О. Теоретичні аспекти дослідження енергозбереження як економічної категорії / С.О. Мащенко // Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності. – 2014. – Вип.1(10), Т.1. – С.280–284.

2. Мащенко С.О. Методи оцінки енергоефективності як основного аспекту енергозбереження в економіці / С.О. Мащенко // Економічний простір. – 2014. – № 88. – С. 257–266.

3. Мащенко С.О. Сучасний стан енергозбереження та перспективи впровадження відновлювальних джерел енергії в регіонах України / С.О. Мащенко // Економіка і право. – 2015. – Вип. 1. – С. 240–245.

4. Мащенко С.О. Формування системи заходів та інструментів регулювання енергозбереження в регіонах України / С.О. Мащенко // Економічний простір. – 2015. – № 97. – С.92–100.

5. Залунін В.Ф., Євсєєва Г.П., Мащенко С.О. Регіональна економічна політика у сфері енергозбереження: механізм фінансування заходів. Економічний простір: збірник наукових праць. – Дніпропетровськ, ПДАБА. - №112- 2016. – С.104-115

6. Денисюк С.П., Коцар О.В., Чернецька Ю.В. Енергетична ефективність України. Кращі проектні ідеї: Проект «Професіоналізація та стабілізація енергетичного менеджменту в Україні». Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2016. 79 с

7. Манжук І. Американський досвід забезпечення енергетичної безпеки. Підприємництво, господарство і право. 2015. №8. С. 37-41.

8. Співак Я. О. Енергозбереження як фактор економічного зростання України. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. 2015. №10. С. 208-210.

9. State Regulation of Enterprise Resource Saving Development Management: Experience of Different Countries Regulación estatal de la gestión del desarrollo de ahorro de recursos empresariales: experiencia de diferentes países- Vol. 41 (Issue 10) Year 2020. Page 29 Published 26/03/2020 <https://www.revistaespacios.com/a20v41n10/a20v41n10p29.pdf>

10. Cui, W., Sun, H., & Xia, B. (2019). Integrating production scheduling, maintenance planning and energy controlling for the sustainable manufacturing systems under TOU tariff. Journal of the Operational Research Society, 1-20 <https://doi.org/10.1080/01605682.2019.1630327>

11. Global Energy Statistical Yearbook (2019). Retrieved from <https://yearbook.enerdata.net/total-energy/world-energy-intensity-gdp-data.html>

13. INTERNET-РЕСУРСИ

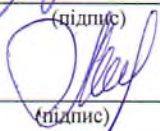
1. Сайт Держенергоефективності України <http://saee.gov.ua>

2. Міжнародне енергетичне агентство <http://www.iea.org/statistics/>

Розробник

(підпис) _____ (Юлія ОРЛОВСЬКА)

Розробник

(підпис) _____ (Світлана МАЩЕНКО)

Гарант освітньої програми

(підпис) _____ (Юлія ОРЛОВСЬКА)

Силабус затверджено на засіданні кафедри міжнародної економіки та публічного управління і адміністрування

Протокол № 1 від 30 серпня 2021 року